

Gemeenteraad van Waalre

Uw brief van

Uw kenmerk

Afdeling/Ambtenaar

Leefomgeving / B. Daamen

Onderwerp

Vaststelling Verstedelijkingsakkoord SGE
en stand van zaken Ontwikkelstrategie
Zuidoost Brabant

Ons kenmerk

309265

Datum

VERZONDEN 29 JUNI 2022

Geachte leden van de gemeenteraad,

In november 2020 hebben Rijk (ministeries van IenW en BZK) en Regio (Stedelijk gebied Eindhoven + provincie Noord Brabant) het MIRT-onderzoek (MIRT staat voor: Meerjarenprogramma Infrastructuur, Ruimte en Transport) naar Verstedelijking en Bereikbaarheid Brainport vastgesteld. In dit MIRT-onderzoek is de regionale verstedelijkings- en bereikbaarheidsopgave in onze Brainportregio tot 2040 uitgewerkt. In dit MIRT onderzoek wordt uitgegaan van een regionale opgave van 62.000 woningen en 72.000 arbeidsplaatsen binnen het Stedelijk Gebied Eindhoven tot 2040. Tijdens het BO MIRT van 2020 heeft dit geleid tot vervolgspraken tussen Rijk en Regio. Eén van die afspraken is het opstellen en ondertekenen van een Verstedelijkingsakkoord tussen regiogemeenten SGE, provincie Noord-Brabant en het Rijk.

Het Verstedelijkingsakkoord SGE is dus een uitwerking van de MIRT-studie. In het verstedelijkingsakkoord worden programmatisch de woon- werk- en mobiliteitsopgaven van de regio uitgewerkt, inclusief de randvoorwaarden die nodig zijn deze verstedelijkingsopgave te realiseren. Dit gaat onder andere om energie, groen, water, landschap, voorzieningen en sociaal maatschappelijke opgaven. In het Verstedelijkingsakkoord staan afspraken tussen regio en rijk om deze integrale opgave te realiseren.

Vaststelling Verstedelijkingsakkoord SGE

Op 21 juni 2022 is het 'Verstedelijkingsakkoord SGE' door Rijk, Regio én waterschappen vastgesteld in het Bestuurlijk Overleg Leefomgeving (BOL). Uit het BOL voortkomende rijksprojecten en -programma's staan in het Meerjarenprogramma Infrastructuur Ruimte en Transport (MIRT).

In het BO Leefomgeving van 21 juni zijn de eerste stappen gezet naar de gezamenlijke doorontwikkeling van mainport Brainport Eindhoven. Zo is het Verstedelijkingsakkoord (SGE) vastgesteld, is een Rijksbijdrage van €75 mln. toegezegd voor woningbouw en mobiliteit voor Knoop XL, gaat het Rijk ook nog €46 mln. bijdragen aan de eerste stap in de mobiliteitstransitie (o.a. regionale mobiliteitshubs en fietspaden) en tenslotte is het belang onderkend van het totaalpakket mobiliteit voor de Metropoolregio Eindhoven.

Over dit laatste zal in het komende BO MIRT (dit najaar) besluitvorming plaatsvinden. Als bijlagen bij deze brief treft u een terugkoppeling van de afspraken uit het BOL van 21 juni.

Kernboodschap Verstedelijkingsakkoord

Het Verstedelijkingsakkoord SGE bestaat uit twee delen, een visiedeel en een afsprakendeel. Het Verstedelijkingsakkoord SGE geeft de partijen inzicht en grip op de verstedelijkingsopgave en de samenhang tussen verschillende afspraken die randvoorwaardelijk voor de verstedelijkingsopgave zijn. Uitgangspunt van het Verstedelijkingsakkoord SGE is om in ieder geval de realisatie van 62.000 woningen (zoals afgesproken in de Woondeal 2019 en verder geconcretiseerd in het Afsprakenkader Wonen SGE 2022) en 72.000 arbeidsplaatsen mogelijk te maken. Daarvoor zijn ook investeringen in randvoorwaarden als bereikbaarheid, groen, water en energie benodigd. In dit akkoord wordt de gehele integrale opgave geschetst en in concrete afspraken vastgelegd tussen Rijk en Regio. Hierin wordt onderscheid gemaakt tussen systeemafspraken, gebiedsgerichte afspraken en procesafspraken. Het Verstedelijkingsakkoord SGE geeft de partijen daarmee inzicht in de samenhang tussen opgaven op het vlak van wonen, werken, mobiliteit en leefomgeving en helpt hen om te sturen op de juiste programmering van de benodigde maatregelen.

Vier grote integrale gebiedsopgaven

Alhoewel er meerdere gebiedsopgaven genoemd worden in het akkoord, zijn er maar vier waar het rijk direct betrokkenheid bij zal hebben. Dat zijn de Eindhoven Internationale Knoop XL (EIK XL), het Centrum van Eindhoven (Ontwikkelperspectief Centrum), het centrum van Helmond (Helmond Centrum+) en de 'Ontwikkel-as Eindhoven Centrum-Veldhoven De Run' (HOV4).

Het Verstedelijkingsakkoord SGE borduurt voort op bestaand beleid.

Het Verstedelijkingsakkoord SGE bevat verschillende uitgangspunten voor Verstedelijking zoals het binnenstedelijk verdichten en verdichten rondom OV-knopen en assen. Deze uitgangspunten en principes zijn hulpmiddelen voor de afspraken zoals opgenomen in het Verstedelijkingsakkoord SGE. Hiervoor is geput uit het MIRT onderzoek 2020 maar ook vanuit andere bestaande documenten zoals bijvoorbeeld de Omgevingsvisie Eindhoven, het Ontwikkelperspectief Centrum, de Integrale Strategie Ruimte MRE, Visie op Wonen SGE, Ruimtelijk programma SGE en Woondeal SGE.

Het Verstedelijkingsakkoord en de daarin opgenomen programmering zijn adaptief.
Het Verstedelijkingsakkoord laat de regionale opgave tot 2040 zien. Om in de toekomst ook flexibiliteit te houden in deze opgave, maar ook in de benodigde randvoorwaarden en de uitwerking is het Verstedelijkingsakkoord SGE adaptief. Het akkoord kan/zal jaarlijks worden herijkt als daartoe aanleiding is. Ook is een adaptieve programmering in het akkoord opgenomen, hierin worden de randvoorwaardelijke ingrepen geschetst.

Relevantie voor de gemeente Waalre

Zowel in de regionale Ontwikkelstrategie Zuidoost Brabant als het Verstedelijkingsakkoord SGE zijn voor Waalre onder andere de HOV-lijn (HOV-EAV), de uitbreiding van de High Tech Campus zuid, en het woningbouwprogramma benoemd. Alle ontwikkelingen die genoemd worden liggen in lijn met onze eigen visies en eerdere besluitvorming (o.a. Omgevingsvisie). De Ontwikkelstrategie Zuidoost Brabant en het Verstedelijkingsakkoord SGE zijn relevant voor het organiseren van capaciteit en middelen om uitvoering te kunnen geven aan de ambities van Waalre en de Brainport regio.

Relatie met andere trajecten

Het Verstedelijkingsakkoord SGE is ook verwerkt in nieuwe ruimtelijke strategieën voor Zuidoost Brabant en stedelijk Brabant én de investeringsagenda Brainport.

De afgelopen maanden is daarbij gewerkt door regio en provincie aan de 'Ontwikkelstrategie Zuidoost Brabant' en de 'Brabantse Verstedelijkingsstrategie'. Dit betreffen ruimtelijke strategieën op een hoger schaalniveau. De drie strategieën zijn ten aanzien van de ruimtelijke koers voor het Stedelijk Gebied Eindhoven volledig in lijn met elkaar.

Daarnaast loop er vanuit de regio ook nog een Investeringsagenda Brainport. Deze investeringsagenda kent een pijler 'woon- en leefklimaat' welke ook in lijn is met het Verstedelijkingsakkoord SGE. Afspraken over Rijksbijdragen voor woon- en leefklimaat in Brainport zijn onderdeel van de afspraken die gemaakt worden in het BOL en het MIRT.

Vervolg

Nu het Verstedelijkingsakkoord SGE is vastgesteld, zullen partijen de gemaakte afspraken gaan uitvoeren. Wat dit betekent verschilt per afspraak. Het Verstedelijkingsakkoord SGE zal via de Programmaraad Smartwayz worden gemonitord. Dit is een bestaand orgaan waarbinnen zowel gemeenten, de provincie als het Rijk zijn vertegenwoordigd. Het Stedelijk Gebied Eindhoven is daar via het SGE portefeuillehouders-overleg Ruimte mee verbonden.

De overkoepelende provinciale Ontwikkelstrategie Zuidoost Brabant die geldt voor de gehele regio wordt gemonitord en bijgesteld op de ontwikkeldagen.

Communicatie en samenspraak

Vanuit de samenwerking is al gecommuniceerd over de vaststelling van het Verstedelijkingsakkoord.

Over het traject van de provinciale Ontwikkelstrategie Zuidoost Brabant zal nader gecommuniceerd worden vanuit de provincie en het MRE.

Bijlagen

Kamerbrief MIRT brief voorjaar 2021 en Afspraken BOL 21 juni

Verstedelijkingsakkoord SGE

Concept Ontwikkelstrategie Zuidoost Brabant

Hoogachtend,

BURGEMEESTER EN WETHOUDERS VAN WAALRE,

de gemeentesecretaris,

mr. drs. R.L. Franken

de waarnemend burgemeester,

dr. A.J.W. Boelhouwer